

Respostes al qüestionari proposat per l'àmbit d'Activitat cultural i entitats

Manel Costa Fernández

6 d'octubre de 2014

Cal definir quin model de ciutat volem. Cal bastir un context favorable on tothom s'hi trobi còmode i pugui desenvolupar les seves activitats. En quin model de ciutat pensem? Com hauria de ser Sabadell, des del punt de vista cultural? Què es pot fer per bastir aquest context favorable i participatiu?

Ens hauríem d'habituar que, en la societat moderna, el sector públic i el sector privat són dues realitats que s'han de complementar. Sigui quina sigui la nostra posició sociològica, creguem en la necessitat d'una major o en una menor influència d'un o d'altre sector, hem d'aconseguir treballar conjuntament i amb lleialtat.

A Sabadell, des de la transició, no ha estat així. Amb algunes escasses excepcions, cada sector ha tirat pel seu cantó, amb els resultats que tots coneixem.

Crec que caldria crear un Consell Consultiu format per persones del sector públic i del sector privat per tal que debatessin les grans línies d'actuació.

Els equipaments i la programació són les dues grans eines a potenciar. Quins equipaments necessita Sabadell? Què cal canviar de l'actual política de gestió d'equipaments? Què falla a la programació cultural? Com es pot millorar, què s'hauria de tenir en compte o com s'hauria d'actuar?

No m'atreveixo a donar una resposta a aquesta pregunta. Crec que ha de ser fruit d'una decisió col·lectiva. Però penso que la cultura la fan dos grans grups de persones: els creadors (científics i artistes) i els receptors (espectadors o consumidors). En una ciutat mitjana europea com Sabadell, els creadors haurien de trobar els estímuls i les oportunitats necessàries per a poder seguir la seva vocació (encara que després aquesta es desenvolupés en un altre àmbit geogràfic). I els consumidors haurien de tenir a l'abast, com a mínim, els elements de supervivència (biblioteques amb accés a les xarxes, museus interactius, espectacles teatrals i musicals) i, si parlo de supervivència, és per la proximitat de Barcelona que actua com un imant i distorsiona els possibles públics.

La imatge de la ciutat s'ha diluït, s'ha desintegrat. Sembla que no s'hi faci res de rellevant. Realment Sabadell s'ha desintegrat culturalment parlant? Com podem mirar de canviar aquesta situació? Quin paper hi poden jugar les entitats i quin hi ha de jugar l'administració?



Si bé és cert que, de cara a l'exterior, la imatge de la ciutat s'ha diluït, perquè ni l'administració ni la societat civil han fet res per potenciar-la, crec que a Sabadell s'hi fan moltes coses rellevants. El que passa és que moltes d'aquestes coses són gairebé subterrànies. Existeix una munió de grups, grupets i grupuscles culturals que desenvolupen un gran nombre d'activitats de tota mena, des de la creació fins a la representació, però que gairebé no afluïren. Surten a la superfície en espais minoritaris, com ara la revista *Quadern* de la Fundació Ars, l'Espai Foc o l'Aliança Francesca.

Sabadell pateix de mirar-se el melic i cal ser-ne conscients i obrir-se a l'entorn i fer-hi la nostra contribució. Com es podria fer aquesta obertura a l'exterior? Què podríem aportar-hi nosaltres? Per on comencem?

Cal que ens autocontemplem com una ciutat europea. De fet, com un exemple, l'any 2007, la col·laboració entre Sabadell, París i Salzburg va propiciar l'elaboració d'un estudi sobre la literatura europea dels camps de concentració, una iniciativa del sabadellenc David Serrano Blanquer, en el que van participar diversos especialistes de França i d'Àustria i que va ser publicat per la també sabadellenca Fundació Ars.

Voldria informar aquí, que els programes de cultura de la Unió Europea inclouen multitud de subvencions per a activitats transfrontereres dels estats que la formen. Seria molt interessant que la regidoria de cultura del pròxim consistori sabadellenc, formés un funcionari especialitzat a cercar i posar a l'abast de les entitats els distints programes europeus que, per la seva complexitat burocràtica són difícils d'interpretar. En aquesta tasca, la Generalitat i el Consell Català del Moviment Europeu també hi poden ajudar. A la Fundació Ars tenim completament aturat, per falta de finançament, el projecte *Sabadell, ciutat d'Europa* que consisteix en un web multilingüe i multidisciplinari per a projectar la nostra ciutat al món.

Cal fomentar i protegir la creació i els creadors i mirar que el que fem interressi. Com ho podem fer? Quines eines tenim per protegir els creadors? De què ens hauríem de dotar?

Crec que l'Ajuntament hauria de convocar beques, ajuts, borses de viatge i altres estímuls per a aquells futurs creadors que ho mereixessin. Penso que la recerca i la protecció del talent individual és una de les inversions culturals més rendibles i menys costoses. Recordem que dos dels més il·lustres membres de la nostra corporació, Jaume Truyols i Antoni Trallero, van poder desenvolupar les seves potencialitats gràcies a sengles beques de la Caixa d'Estalvis de Sabadell. I a l'Ajuntament es podrien sumar les empreses, si els incentius al patrocini i al mecenatge milloressin.



Les entitats estan de baixa, són molt dèbils, per manca de pressupostos i de relleu generacional. Què es pot fer per revitalitzar les entitats de la ciutat?

Les noves generacions no s'interessen per les entitats que continuen amb la mateixa estructura que fa trenta anys. Treballen per altres sistemes, es reuneixen en altres àmbits i dediquen molt temps a la comunicació per mitjà de les xarxes que és més fàcil, més barata i arriba més lluny. Crec que cada entitat ha de fer la seva autoanàlisi i cercar la seva especialització. N'hi ha que amb una secretaria en tenen prou per desenvolupar una important gestió cultural. D'altres necessiten equipaments, però que siguin rendibles. Mentre que a algunes els hi sobra patrimoni, si aquest només comporta despesa i no genera recursos per a dedicar-los a les activitats culturals. Mentre totes aquestes qüestions no estiguin solucionades, no hi haurà relleu generacional.

Seria important trobar un fet cultural que ens apropés a altres ciutats. En què pot destacar avui Sabadell? En què podria destacar Sabadell? Què cal fer perquè Sabadell destaquí des de l'activitat cultural?

Durant els darrers vint anys he estat partidari de crear un fet cultural que donés singularitat a la ciutat. Per això vaig trobar molt interessant el projecte de Ciutat de la Música. Avui tinc molts dubtes en aquest sentit, en observar el canvi d'hàbits dels que haurien de ser els usuaris d'aquest fet cultural.

Cal plantejar-se què vol el jovent avui dia. No s'ha buscat un relleu als interessos dels joves actuals. Què vol el jovent avui? Què cal fer per connectar amb el jovent, per interessar-lo per la cultura des de la ciutat? Com podem estimular la participació activa?

No em veig en cor de respondre una pregunta com aquesta perquè exigeix una reflexió i una anàlisi en profunditat. Hi ha el problema de l'educació, tant l'escolar com la familiar, l'escala de valors que la societat utilitza avui i, moltes altres variables que caldria tenir en compte.

Cal potenciar la divulgació de la cultura, per atraure la gent cap a la cultura. Què podem fer per divulgar l'activitat cultural? Quins canals tenim i quins necessitem?

He suggerit moltes vegades la creació d'un organisme coordinador i difusor de totes les activitats culturals de la ciutat, tant de les públiques com de les privades. La coordinació evitaria la coincidència d'activitats i permetria, mitjançant la difusió unificada per correus electrònics, que una gran part de la població s'assabentés de l'oferta cultural i que una minoria deixéssim de rebre mitja dotzena de correus per un mateix esdeveniment.



Cal protegir el patrimoni històric i democratitzar el coneixement. Quines mancances tenim? On fallem? Què cal i què podem fer per protegir millor el patrimoni històric? Com democratitzem el coneixement?

Sens dubte que cal protegir el patrimoni històric. Però això cada dia és més onerós. Cal saber què s'ha de conservar realment i què s'ha d'inventariar virtualment. I pel que fa a democratitzar el coneixement, em faig una pregunta: podem parlar d'això quan encara no hem sigut capaços ni tan sols de democratitzar la nostra vida social quotidiana?

Manuel Costa Fernández
06/10/2014